

Călătorul român sau străin în drumul său către Bulgaria, Grecia sau Turcia, cu automobilul, trenul sau autocarul, pe ruta București -Giurgiu - Ruse întâlnește aproape de Giurgiu, semnalizat, un drum spre dreapta, către satul Frătești. Astăzi comuna este un sat ca ori care altul din lunca Dunării, cu o istorie zbuciumată, puțin cunoscută de marele public.

Prima întrebare pe care vizitatorul acestei zone o pune se referă la denumire sau numele așezării. Cezar Bolliac (n. 23 martie 1843, București -d. 25 februarie 1881, București), fruntaș al revoluției române de la 1848, poet liric protestatar, promotor al arheologiei și gazetar român afirma că toponimicul Frătești își are originea în numele unui castru roman „Fratensii” existent în zonă. („Memories pour servir a l' histoire de provinces danubiennes, Paris, 1856). Așezarea este menționată din anul 1586 într-un document datat 27 februarie emis de domnitorul Mihnea Turcitul (n. 1564-d.oct. 1601, domn al Țării Românești, sept. 1577-iulie 1583, aprilie 1585-1591) în cetatea de scaun a Bucureștilor. Așezarea este menționată în numeroase documente medievale și în Letopisețul Cantacuzinesc, (publicat de Nicolae Bălcescu în Magazin Istoric pentru Dacia) cu prilejul campaniei militare antiotomane din anul 1659 desfășurată de cele trei țări românești. Inițiată de Mihnea al III Radu (n. secolul al XVII-lea - d. 5 aprilie 1660), domn al Țării Românești între 1658-1659 în această campanie, la 23 noiembrie 1659, la Frătești, domnitorul Țării Românești, câștigă o importantă bătălie ajutat de Gheorghe Rákóczi al II-lea, voievodul Transilvaniei cu care încheiase un tratat de alianță. Victoria împotriva turcilor de la Frătești din 23 noiembrie 1659 a determinat istoricii perioadei să îl considere pe domnitorul muntean „un demn urmaș a lui Mihai Viteazul”. Frătești așezare locuită din paleolitic până în prezent marchează continuitatea și locuirea populației dacice apoi daco-romane și românești din aceste epoci până în prezent, zona fiind denumită Vlașca „Țara Românilor”, cum am menționat. În prezent comuna Frătești este intersectată de următoarele căi de comunicație de interes județean sau național: Drumul național 5 București - Giurgiu, tronson al șoselei europene E20; Șoseaua interjudețeană Giurgiu - Târgoviște; Calea ferată București - Giurgiu; Calea ferată Giurgiu-Videle. Proprietarul moșiei frățești a fost Mihail Ghica mare Ban și Vornic din Lăuntru al Țării Românești (n.1794 - d.1850), om învățat „fost amator de literatură și pictură, arheolog, colecționar de obiecte de artă și antichități, numismat din 1842 membru al Societății de istorie și Arheologie din Odesa și fondatorul Muzeului Național din București”. Muzeul a fost înființat în 1834 la Colegiul Sf. Sava din București. (După Wikipedia Enciclopedie liberă). În 1854 principele Gorciacov și comandantul Șuvalow comandanți ai armatei rusești care luptau împotriva Turciei în Războiul Crimeii, au avut cartierul general în palatul principelui Mihail Ghica din Frătești. În timpul Războiului de independență Divizia III ocupa pozițiile Frătești-Daia- Stănești din această divizie făceau parte: regimental 8 linie, batalionul 3 vânători, batalionul 11 dorobanți și regimental 5 călărași. Din acest sat s-a pornit construcția căii ferate Frătești- Zimnicea de către Imperiul Țarist, prin antrepriza Culiacov, cale ferată realizată în trei luni de zile. Dicționarul Geografic al județului Vlașca de P.S.Antonescu Remuși (Inginer), lucrare premiată de Societatea Geografică Română la sesiunea adunării generale din 25 februarie 1890, sub președinția alteței sale regale principele Ferdinand prezintă câteva aspecte privind comuna Frătești din plasa Marginea.

Muzeul Dacia din Frătești

În spațiul locuit de români sunt multe muzee sătești, cunoscute sau necunoscute de turiști și chiar istorici. „Istoria acestei țări va fi completă” - spunea marele istoric Nicolae Iorga - ”va fi completă când va fi scrisă istoria fiecărui sat în parte. ”Studiul intensiv, circumscris unui teritoriu dezvăluie o istorie și cultură a identității locale, a continuității românilor pe aceste meleaguri, din epoca străveche până în zilele noastre. Acestui deziderat a fost tributar profesorul Dumitru Burlacu, ajutat de localnici, elevii săi, autoritățile locale, comunitatea științifică de la Muzeul Județean „Teohari Antonescu”, Giurgiu și nu numai. Am cunoscut aceste realități, eforturi în perioada cât am funcționat la Giurgiu, profesor, inspector școlar președinte al Secției locale a Societății de Științe Istorice din

România, ca inițiator al Sesiunii Științifice, "Vlașca - File de Istorie". „Povestea” înființării muzeului a fost relatată de profesorul Burlacu în interviurile publicate de presa vremii. Nu avem spațiul necesar pentru a relata despre acestea. Vom face referiri stricte la instituția acestui muzeu sătesc. Inițial a fost înființat ca muzeu școlar în 1968 la Școala nr. 1 Frătești, de profesorul menționat mai sus. Prin munca entuziastă a profesorului, elevilor săi și contribuțiile sătenilor muzeul școlar a fost îmbogățit cu noi colecții. În 1975 este susținută comunicarea de Dumitru Burlacu și Constantin Isăcescu, Mărturii ale istoriei străvechi a zonei Giurgiu aflate la Muzeul școlar Frătești, comunicare prezentată la Sesiunea științifică „Ilfov - File de, Istorie”, Giurgiu, 6-7 decembrie 1975. În 1981 muzeul a fost amenajat într-o casă specific zonei, cu prispă, construită de preotul Dima între 1830-1840, preot al parohiei satului. Muzeul este organizat pe mai multe secții și anume: peletonologie, istorie veche, istorie medie, modernă și contemporană, numismatică, arme, etnografie și didactică. Secțiile prezintă istoria locului din paleolitic până în prezent. Cercetările de istorie locală ale profesorului au determinat și o contribuție în stabilirea monumentelor istorice de interes local, pe care le menționăm mai jos. Lista monumentelor istorice de interes local din județul Giurgiu cuprinde două situri arheologice și cinci monumente de arhitectură. Siturile arheologice sunt: situl din „Dealul Lagărului” (la nord-vest de Frătești) conține urme de așezări din Neolitic, cultura Boian, Epoca Bronzului (cultura Tei, faza IV), perioada Halstatt și perioada Latène (secolele al III-lea-I î.e.n.) și situl de „la Seră”, aflat la 300 m de satul Remuș, cuprinzând așezări din Epoca Bronzului (cultura Zimnicea-Plovdiv) și din perioada Latène (secolele al III-lea-I î.e.n.). Monumentele de arhitectură se referă la arhitectură religioasă și civilă. Monumentele de arhitectură religioasă sunt: biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” și „Adormirea Maicii Domnului” (1864) din satul Cetatea; ruinele bisericii din Siliște (dinainte de 1791); Casa Marin Popescu (1840), azi muzeu sătesc DACIA; casa Marin Slăvuică (1850); și biserica „Sf Ecaterina” (1880), ultimele patru toate din satul Frătești. Revenind la secțiile muzeului „DACIA”, începem descrierea cu secția paleontologie. Aceasta prezintă descoperirile de pe o suprafață de cca 2 ha de pe valea Făgădăului: resturi de locuințe semiîngropate sau de suprafață, resturi de oase de animale domestice (oi, porci și bovine), fusoaie și greutate pentru războiul de țesut. Epoca daco-getă este reflectată prin tezaurul de argint descoperit în apropierea bisericii satului, o imitație a monedelor grecești, (cca 200 monede) din secolul II î. Hr. Toate aceste aspect demonstrează continuitatea populației dace și daco-Romane în această zonă, practicarea agriculturii și creșterii vitelor de locuitorii așezării. Monedele aflate în prezent la muzeul „Teohari Antonescu” din Giurgiu prezintă pe avers cu un cap stilizat de zeiță, iar pe revers un călăreț pe cal, reprezentați prin linii și globule. Deosebit de interesante sunt colecțiile din secțiile istorie modernă și contemporană, etnografie, numismatică, arme și didactică.

Prof. univ. dr. Ștefan Păun